

Донецька обласна державна адміністрація
Департамент освіти і науки
Донецький обласний палац дитячої та юнацької творчості

Іграшка соловей з гофрованого картону

Анна Селиверстова,
керівник гуртка «Веселка»

Слов'янськ – 2023 р.

Пташки у культурі українського народу - символ людської душі, сім'ї, кохання, вірності. Наші предки з давніх-давен поділяли птахів, як і ангелів, на чистих - божих, добрих, райських (голуб, ластівка, журавель, лебідь, жайворонок, вівсянка, волове око, лелека, півень, соловейко), та нечистих - диявольських, злих (ворона, ворон, галка, грак, сорока, яструб, сова, сич, пугач). З птахами пов'язана величезна кількість приказок, легенд і повір'їв, вони є персонажами багатьох фольклорних пісень та стародавніх колядок:

Ой прилетіли три райські пташки,
Гой дай боже, три райські пташки.
Стали довбати тай з вина вершки,
Гой дай боже, та й з вина вершки...

Навесні, коли відчиняється небесна брама, перелітні птахи - вісники богині весни, наповняють своїм співом ліси і поля.

За старовинною легендою однієї лютої зими божі птахи не встигли вилетіти у вирій і стали гинути. Люди відіграли їх у своїх оселях та відпустили на волю. Повернувшись з вирію, в знак подяки людям, птахи принесли весну і дивні яєчка, в яких зароджується життя. Відтоді перед Великоднем люди почали писати писанки, що мають чарівну магічну силу життя, щастя, любові, достатку. Пташина символіка досить часто зустрічається в українській народній вишивці, особливо на дівочих та весільних рушниках. На родинних рушниках птахи сидять по обох боках Дерева життя при корені, середині стовбура і верхівці, символізуючи міцність та вічність роду. Також пташок виготовляли з різного матеріалу: дереві, глини, тканини, соломи тощо. Ними дуже любили гратися діти, а деякі з них мали захисні властивості, тому їх використовували як оберіг.

Голуб - Дух Святий, посередник між Богом і людьми, птах грому, блискавки та вогню. У стародавніх колядках його згадували як помічника Господа, який допомагав йому створити світ.

Пара голубів - символ Божого духа, який єднає душі молодят для очищення і продовження життя на білому світі. Пара голубів, як вічний символ чистоти і вірності, притаманна весільній символіці багатьох народів світу. Голуб є основним символом шлюбно - обрядових дійств українців. Фігурками голубів із тіста оздоблюють весільний коровай.

Жайворонок - божий птах, що прилітає із вирію одним із перших, приносячи на поля весну. Жайворонок згадується у прадавніх замовляннях на врожай льону: «Як жайворонок високо літає, так щоб і льон твій високий був!» В стародавній легенді про походження жайворонка говориться: «Бог підкинув в небо грудочку землі, яка перетворилася в маленьку пташечку». Згідно з легендою жайворонок разом із ластівкою, виймали дзьобиками колоче терня із вінка розп'ятого Христа.

В березні наші предки святкували свято жайворонків - сорочини. До схід сонця із тіста випікали сорок пташок. Молодь виходила на пагорби та поля і підкидала пташок якомога вище, промовляючи: «Весно красна, прийди з льоном високим, коренем глибоким, пишними хлібами, божими пташками». При цьому дівчата закликали жайворонків та солов'їв, а хлопці - зозуль та ластівок.

Ластівка - «чиста» пташка, наділена жіночою символікою, уособлюючи душу матері. Ластівка - символ щастя, символ парубання двох молодих сердець. Тому звите під стріхою ластів'їне гніздо було добрим знаком для оселі та родини.

У своєму дзьобіку ластівка приносить із теплих країв весну, про що співається у стародавній буковинській щедрівці:

Щедрий вечір-щедрівочка,
Прилетіла ластівочка,
Сіла собі на віконце,
Та й зачала щебетати,
Газду з хати викликати...

Згідно із легендою, ластівкою стала мати, яка не дочекалася сина з війни. Тому пір'я ластівки від туги та жалю має чорний колір. А на грудях - біла хустинка, щоб витирати заплакані очі.

За народним повір'ям не слід руйнували ластівчине гніздо - блискавка спалить хату, або грім уб'є. Хто візьме в руки яєчка, чи малих ластів'ят - обличчя покрийється ластовинням (веснянками).

Зозуля одна із найбільш «міфічних» пташок, адже вона пророкує тривалість життя людини. Зозуля кує від Благовіщення до свята Купала. Після цього, коли появляється колосся ячменю, зозуля перестає кувати. В народі кажуть, що вона «подавилася» ячмінним колосом. Зозуля щедро оспівана в буковинських родинно-побутових піснях. За стародавнім повір'ям у зозулі зберігаються золоті ключі від вирію, тому вона відлітає туди першою і повертається останньою.

Соловей - символ весняного бога-громовика. Разом із зозулею, соловейко приносить весну в ліси та гаї, пробуджуючи своїм співом кохання. Соловей найулюбленіший птах богині Лелі - володарки краси, кохання та весни. Леля з'являється навесні разом із райськими птахами, приносячи молодим любов та одруження, господарям тепле літечко - на добрий урожай, а літнім людям тепло та відпочинок. За народним повір'ям, соловейко починає співати, коли нап'ється води із березового листя. Від того співу розцвітають сади, буває весна та кохання. З початком відцвітання садів помалу затихає солов'їна пісня.

Синиця - символ добра, добрих звісток і працьовитості. Також символ весни та радості. Маленька пташка з жовтим черевцем і дзвінким співом завжди була шанована в народі. Люди приманювали синиць годівницею до своїх вікон, адже «синиця не багато їсть-п'є і весело живе». Якщо синиця стукає в шибку - чекайте гостей.

Пава - пташка з неймовірно красивим пір'ям. Саме через своє пір'я вона вважається символом розквітлої молодості. Пава - птах сімейного життя, який несе в собі сонячну енергію. В деяких регіонах України пір'я павича вплітали в весільний вінок. Пави згадуються у стародавніх буковинських колядках.

Сокіл - благословенний небом синтез розуму, мужності, молодості та сили: з давніх-давен був символом Першобога – роду, охороняв дерево життя, що знаходилось у вирії, і саме звідти приніс на землю іскри небесного вогню.

Сокіл вважається посередником між світами, бо в нього найясніші очі та найшвидші крила. Завдяки своїм видатним якостям, сокіл всюди буває і все бачить, може розповісти про всяку правду і неправду, здатен бути в ролі єдиного свідка найпотаємнішого дійства. Зокрема, тільки від соколу згорьована мати може дізнатись про долю-недолю свого єдиного сина, або дружина про чоловіка якого чекає, а сокіл скаже їм правду і нічого не приховає.

Півень - чарівний птах бога Сонця, вартовий Всесвіту, який своїм регулярним співом будить Сонце. В народі кажуть, що перший спів півня проганяє злих духів, другий – мерців, а третій - відьом. Вважалося доброю прикметою в новозбудовану оселю впускати першим півня. Півень відвертає від оселі грім та блискавку, тому рушники чи писанки, на яких зображений півень, клали під кут хати.

Важливу роль у народних повір'ях відігравав колір пір'я півня. Білий півень - символ живого вогню, символ Сонця, чорний - символ підземного царства. Сірий півень символізує світанок, а червоний - ранкову зорю. Багато предметів із зображенням півня знайдено при археологічних розкопках.

Інструкційна карта

Іграшка соловей з гофрованого картону

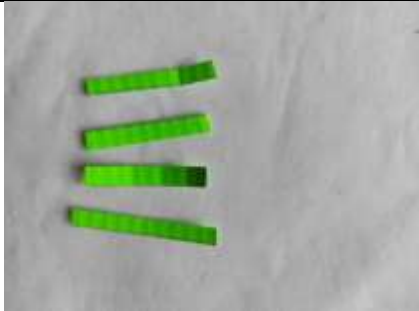

Інструменти і матеріали:

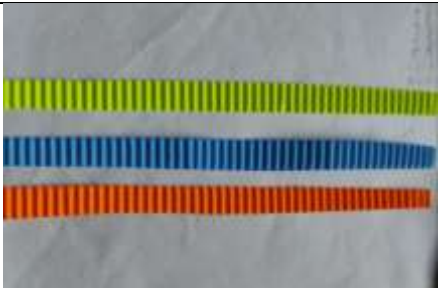
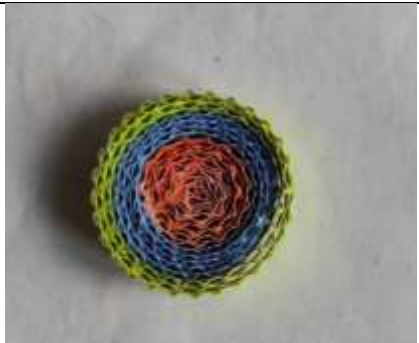

- Гофрований картон блакитного, зеленого, помаранчевого, жовтого кольорів.
- Очі пластмасові (1 пара).
- Клей ПВА.
- Термопістолет з клеєм.
- Ножиці.
- Лінійка.
- Олівець.

№ з/п	Послідовність виконання роботи	Графічне зображення
	Інструменти і матеріали	
1.	Креслимо і вирізаємо 12 смужок шириною 1 см. та довжиною 30 см. з гофрованого картону помаранчевого кольору	

2.	Згинаємо смужку на 4 см. та склеюємо її клеєм ПВА	
3.	Скручуємо між собою 8 таких смужок, приклеюємо початок і кінець кожної смужки клеєм ПВА	
4.	Виготовляємо тулуб пташки: придавлюємо за зразком овальну форму деталі	
5.	Скручуємо дві смужки помаранчевого кольору між собою у коло. Склеюємо початок і кінець смужки клеєм ПВА, формуємо голову	

6.	Згинаємо смужку помаранчевого кольору на 6 см., склеюємо клеєм ПВА та формуємо хвіст	
7.	Вирізаємо з гофрованого картону жовтого кольору смужку шириною 0.5 см. та довжиною 30 см. Початок смужки згинаємо на 1 см., склеюємо клеєм ПВА	
8.	Формуємо дзьоб пташки	
9.	Вирізаємо дві смужки зеленого кольору шириною 0,5 см. та довжиною 30 см. Початок смужки складаємо на 1,5 см. і склеюємо клеєм ПВА	
10.	Скручуємо смужку зеленого кольору та формуємо крило птаха	
11.	Виготовляємо у такий же спосіб 2 крило	

		
12.	Нарізаємо смужки зеленого кольору шириною 0,5 см. та довжиною 4 см. у кількості 8 штук	
13.	Скручуємо та склеюємо клеєм ПВА смужки і формуємо маленькі крапельки	
14.	Вирізаємо з гофрованого картону блакитного та жовтого кольорів по дві смужки шириною 0,5 см. та довжиною 6 см.	

15.	Скручуємо смужки за зразком	
16.	Приклеюємо смужки до хвоста	
17.	Вирізаємо три смужки шириною 1см. та довжиною 30 см. жовтого, помаранчевого, блакитного кольорів	
18.	Скручуємо смужки у коло та склеюємо початок і кінець кожної смужки	
19.	Надаємо форму піраміди	

20.	Змащуємо у середині клеєм ПВА, даємо деталі підсохнути	
21.	Приклеюємо до тулуба птаха по крилу з кожної сторони та по 4 крапельки зеленого кольору біля шиї	
22.	Приклеюємо голову та дзьоб біля основи шиї	
23.	Приклеюємо хвіст до задньої частини тулуба птаха	
24.	Приклеюємо очі з кожної сторони голови	

25.	Приклеюємо готову пташки на основу - піраміду. Соловей з гофрованого картону готовий!	
-----	---	--

